

4
Testament del exorde por
D. Bernat Josep Olive
y Olive, fet dia 16. del mes
de Desembre de lo any 1780.

Copia privada.

Dia 16. Mensis Decembris 1780.

En nom de Nostre Senor etta. Com sia
cosa certa totas las creaturas humana haver
de morir y nos sia incerta la hora. Ver tant
Jo' el Noble Don Bernat Joseph Olive, fill
llegitim y natural dels Nobles Don Guillerme
Olive y Martorell y de Dona Francisca Olive
y de Nadal conyuex difunts de Ciutadella de
Menorca, habitadors sa y bó de cos y enten-
iment per la gracia del Senor, tement pero-
als perills de la mort per ser de una edat molt
avancada etta fas este mon present testament
per ultima y derrera voluntat mia en lo qual po
y elegesch per mannamors etta a Dona Antonia
Olive y aquella carissima muller mia, a Dona
Francisca y Dona Antonia Olive y aquella ma filla
y a los Senors Don Bernat Magi Olive y Martorell
y Don Pedro Martorell y Guisla mes gendre, y a
cada un de ells a sola etta, als quals prech y
en casent puch encorrech etta. Primerament y
ante de tota cosa etta elegesch sepultura al
meu cos mort fahedora; en la Ygleia del convent

De Sant Francesc de dita Ciutadella en el Sepu-
cre major de la Casa de Oliva, que esta con-
tinent baix las formos de lo altar major de dita
Iglesia, volent que mon cadaver vage viciat ab lo
habut del glorios Pare Sant Francesc, y sent en
men cos ab la carrega del Pare Sant Agustin, y
que a la Puerio de mon enterrament. las tres
comunidades a saber la de Fraes de la Parroquia
Iglesia de esta Ciutadella: La de Religiosos del
dit convent de Sant Francesc, y de Religiosos
del convent de Nostre Senora del Socorro y que en-
ta de ser extret el meu cadaver de ma casa me-
sio feta abaltos per cada una de ditas commu-
nidades volent axi be que el dia de mon obit pre-
sent mon cos, si sera posible, sino lo dia sigu-
me sia dita y decantada en la Iglesia del dit
convent de Sant Francesc per cada una de la
mencionadas comunidades una Misa de Requiem
per caritat de tot lo que elles la solen; lo demas
pero de una sepultura y funerals vull sia fet a
voluntat de los sobre dits Senors mos manum-
sors.

Item vull y man que seguit el meu obit lo me-
jor que sera posible me sean ditas y celebra-
das en suffragi de la mia anima Mil misas
baxas, celebradas allí abont aparexer a dita

mos manumissors, y ab la caritat al maropo
ben visto per la me prompta celebras de ellas.
Item des y llego al Abat Represent Senor Cano-
mo o Senor Taborde qui sera el dia de mon
obit cinch sous per son Dret Parroquial.

Item amore Dy Mays y llego al bari de la
Terra Santa de Jerusalem vint sous una vice.
Item vull y man que seguit el meu obit sia entre-
gat als obrers dels pobres virgionants de esta
Ciutadella duas Cuarteras blat porque las reparten
con entre de los dits pobres.

Item axi be vull y man que seguit el meu obit
sia entregat al hospital general de dita Ciuta-
della duas Cuarteras blat.

Item vull y man que per espay de non anys si-
an dits y celebrats dos ofiis de totas horas cele-
brados en la Iglesia del dit convent de Sant
Francesc, un lo dia y festa de Sant Bernat
en suffragi de la mia anima, y lo altre el
dia de Sant Guillelmo en suffragi de la anima
del q.^m Sant mon Pare, y que sia donat al
dit convent per caritat de cada uno de dits
ofiis duas Misas deu sous; y acabats dits
non anys vull que perpetuament sia celebrat
en la referida Iglesia del apruat convent de Sant
Francesc un dels dits ofiis celebrados en supe-

gi de la mia anima el dit dia de Sant
Bernat y que sia donat per caritat del marit
a la Companyia de Nostre Senora de Espinama del
dit convent dues lliuras deu sou, cens y el
cuart que a les horas expectaria al Senyor Nostre
Rey per son dret de aduorticiu, y per quant
jo de vider mia he acostumat sempre fer cele
brar en la dita Iglesia del expressat convent
un Ofici de totes horas en lo dia y festa de
Sant Guillelm per la anima del q^{ue} Don Gu
illam Oliver mon home, prego a mo^s homes ab
escriure vulgan tenir la bondat de continuar en
ferlo celebrar.

Item orden y man que seguit el meu obit sia
donada dos lliuras una volta tantum a cada
un dels criats y criadas que el dia de mon
obit seriran y estaran en una casa a excepcio
de la criada me^a p^{re}fecta, a qui tan solament
vull ly sia donada sinch lliuras de las quals
a cada un respectiu en f^{er} llegat particular
per mon amor y en f^{er} f^{er} a sa llibertat volun
tat.

Item jure institucioⁿis etta llops y llego a la
Senora Dona Juana Oliver y Squella muller
del Senyor Don Bernat Oliver y Martorell

ma filla a mi comuna y a la Senora Dona
Antonia Squella mi^a carissima muller sinch
sou ab los quals y ab lo que ly tinc donat
y entregat en contemplacio de son matrimoni a
saber 200. lliuras cens or y argent, y tota l
concepcio al seu estat y condicio, aquella
breua mia particular f^{er} e institucio, y
premorissim a sa infantia in stupor, et non
in capite.

Item etiam me^a jure etta llops y llego a Don
Guillelm Oliver y Squella mon fill a mi com^u y
a la dita Dona Antonia Squella carissima mu
ller mia, sinch sou, ab los quals aquell breu
mia particular f^{er} e institucio, y premorissim
a sa infantia in stupor et non in capite.

Dagades, satisfeta y complida la dita com^u
etta, en tot lo altre empero bene meus rei
moble com immoble, drets vend y uenid etta
f^{er} e institucio breua mia usufructuaria a
la dita Dona Antonia Oliver y Squella ma ca
rissima muller, vivint vida vidual carta y sent
marit; Propietaria empero f^{er} e institucio
a Dona Antonia Martorell y Oliver muller de
dit Don Pedro Martorell ma filla y en cas de
premorissim la sua d^udenencia manulm el

a dir, lo manle major que se atribuia duren-
tant son per medi de manle, serrada la orde
de primogenitura; y morint quant que quant
la dita una filla ly substituenda igualment la
sua descendencia masculina de major a menor
per medi de manle y serrada la orde de primo-
genitura, pims que si la mia intencio que el
manle major de los descendents de dita una fi-
lla del modo insinuat, es a dir serrada la orde
de primogenitura y de masculinidad per medi de
manle, sin lo heren y posehedor de mas ben
en falta de dita una filla Dona Antonia: pe-
ro sempre que arribia el cas de faltar tota
la descendencia masculina de dita una filla
per medi de manle, substituenda y ara per
las horas vida per mon heren a Dona Maria-
na Oliva muller de Don Bernat Magi Oliva
y Manrillo una filla, si sera viva, pero si se-
ra morta, o en el cas de ser viva, arribant
la ocasio de faltar quant que quant, ly
substituenda y a me heren far lo seu descendit
manle major que a las horas viu seria, per
medi de manle, serrada la orde de primogeni-
tura, que es lo mia expres y dater-

minada voluntat que la mia heren y ben
para sempre usque in infinitum sin (omercada)
en mia y poder del descendit manle major
de dita Dona Francisca per medi de manle,
y ab la dita orde de primogenitura en el
cas ja dit de faltar la descendencia masculina
de dita Dona Antonia una filla del mo-
do, y manera que se antes queda explicat.

Des avant, considerant que Don Guillem
Oliva y Squella mon fill, per ralis de ser
mut y sot desde el seu nupament, es y
sera incapaz de testar: pero ent per com
a fare en dret de dependres de tote vol-
luntat y heren a ell propia per despres de la
sua mort: per tant en qualvol temps faltar
dit mon fill Don Guillem, Oliva y llego des
sua ben y heren que a las horas tendra
jura institucion etta, a Dona Antonia Oliva
y Squella sa mada y muller, mia cinch son
ab los quals aquella heren sua particular
la far e instituenda; com y axi be en el cas
de prever el dit Don Guillem mon fill a la
dita Dona Antonia sa mada far e instituenda a
aquella heren usufructuaria dels ben y heren del
requit Don Guillem, mon fill durant la sua vida

natural, casta y sense morib: hereda pero
universal del dit Don Guillem Olives mon fill
en tota ses bens opí mobles que immobles, drets,
vents y accions que li apartindran o li podran
apartaner en qualvol temps que sia, per qual
secol motiu, via, causa o raho, fa e' interinment
a las ditas Dama Francisca y Dona Antonia Olives
mas fillas per iguals porcions entre de ella e
divididas, y per la promoció de qualvol
de ellas, substituents a la qui sera present
son respectiu fill o descendant mas major per
medi de mas que via sera servida la orde
de primogenitura a ses voluntats.

Després quant el refaict Don Guillem Olives mon
fill es opí be' incapac per ses munt y sent, se
espera en temps algun administrar las ses bens
y heredes. Per tant tenint entera y plena
confiança en las personas de Don Bernat Ma
gi Olives y Martorell y Don Pedro Martorell
y Camila mas gendres, los provechos en tutors
y curadors tant de la persona, com dels bens
y heredes del mas Don Guillem Olives mon
fill y per mort o impediment de algun se dits
mas gendres, elegich en tutor y curador del
dit mon fill Don Guillem y de ses bens, son les

respectiu fill mas major dels mas gendres
mas gendres qui sera en edat de poder exer
cir dit encarech, e a' dir en aquella part
de Administració y cura que exercira lo ses
pare. Si forte arriba la mort, o im
pediment de algun de dits mas gendres,
y son fill mas major queda impedet o no
tingue la edat necessaria per exercir lo dit
encarech, vult que quant lo impediment, o
pervenint a la edat competent, sprunga
la dita Administració y cura de la perso
na y bens del dit Don Guillem Olives
mon fill, junt ab mon gendre o fill se
este qui a las hores tendra dit encarech.

Aquest es mon ultim y darrer testament,
ultima y darrera voluntat mia, el qual
lloco, aprovo y ratifico etc.; Casant,
revocant y annullant tots y qualsvol altres
testaments, codicils y donacions causa mortis
per mi fets vuy dia present fets y fets
etc., el qual fouch fet y firmat en dita
Ciudadella los dias mes y any antes dits
etc.

Testimoniu del present Testament
fedit, y per la propia boca del
Excmo Pregador foren el Reverend
Antoni Aragones Excmo, Don Severo
Oliva y Montorell, el Dr. Miguel
Ples mitge, Antoni Gomila y Bene-
jam, Joseph Lluch y Gomila, Joa-
chim Gomila y Benajum y Rafael
Selabat y altres de dita Ciutadella
habitadors. Y jo Agusti Cases y Ba-
llaster Notari qui pregat y requisit
he rebut lo present Testament. = Dia
10. Març 1784. = Fench publicat
lo present Testament per mi Notari
Cases Notari en casa del Senyor Di-
funt a Reg. de Dona Antonia
Oliva Viuda se Mercon usufructuari
erent present hi masepa y las ve-
nora Dona Francisca y Dona Anto-
nia Oliva ses filles y Don
Bernat Magi Oliva y Don Pere
Montorell ses cendres, q. = Agusti Ca-
ses Notari. Comp. Es copia.

